

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 154/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária M Kojtalová, s. r. o., Antona Bernoláka 51, Žilina, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Michaela Řiháková Kojtalová, LL.M., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tpo 34/2017-80 z 3. októbra 2017 a postupom, ktorý mu predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 3 Tpo 34/2017-80 z 3. októbra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý mu predchádzal.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-775/1-VYS-ZA-2017 z 1. júla 2017 sa začalo trestné stíhanie a bolo vznesené obvinenie proti sťažovateľovi pre zločin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona.

Sťažovateľ sa toho času nachádza vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], kde bol vzatý uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 3 Tp 53/2017-14 z 2. júla 2017 (ďalej len „uznesenie o vzatí obvineného do väzby“) s tým, že lehota väzby začala plynúť 1. júla 2017 o 1.25 h. Uznesením o vzatí obvineného do väzby konajúci súd zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol žiadosť dôveryhodnej osoby [REDAKOVANÉ] o nahradenie väzby prevzatím záruky za ďalšie správanie sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil sťažovateľovi väzbu dohľadom mediačného a probačného úradníka.

Uznesenie o vzatí obvineného do väzby napadol sťažovateľ sťažnosťou, o ktorej rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 3 Tpo 28/2017-36 z 13. júla 2017, ktorým:

- podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie o vzatí obvineného do väzby,
- podľa § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľa vzal do väzby s tým, že lehota väzby začala plynúť 1. júla 2017 o 1.25 h a sťažovateľ ju vykoná v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ],
- podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol žiadosť dôveryhodnej osoby [REDAKOVANÉ] o nahradenie väzby prevzatím záruky za ďalšie správanie sťažovateľa,
- podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom,

- podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Dňa 31. augusta 2017 podal sťažovateľ na Okresnej prokuratúre Žilina žiadosť o prepustenie na slobodu, resp. žiadosť o nahradenie väzby podľa § 80 Trestného poriadku. Zamietnutím žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu č. k. 2 Pv 498/17/5511-22 zo 7. septembra 2017 prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina žiadosť sťažovateľa zamietol a postúpil ju Okresnému súdu Žilina.

Okresný súd Žilina uznesením sp. zn. 3 Tp 53/2017 z 19. septembra 2017:

- podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu,
- podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby prevzatím záruky za ďalšie správanie sťažovateľa dôveryhodnou osobou [REDAKOVANÉ],
- podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom,
- podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil u sťažovateľa väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 3 Tp 53/2017 z 19. septembra 2017 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej Krajský súd v Žiline takto rozhodol napadnutým uznesením:

- podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa zamietol,
- podľa § 80 ods. 7 písm. c) Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie uznesenia krajského súdu, z ktorého je zrejmé, že vo vzťahu k dôvodnosti väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku krajský súd nemá pochybnosti o splnení všetkých formálnych a materiálnych podmienok

väzby. Sťažovateľ považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za nedostačujúce a nevyplývajúce zo súdneho spisu. Považuje za preukázané, že síce existencia formálnych podmienok väzby s ohľadom na existenciu uznesenia o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi sa nedá poprieť, avšak existencia materiálnych podmienok podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a následne podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zo strany všeobecných súdov nebola dostatočne odôvodnená.

Sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že sa nedostatočnou precíznosťou zaoberal konkrétnymi okolnosťami, na ktoré sťažovateľ poukázal vo svojej žiadosti o prepustenie na slobodu, resp. v tejto sťažnosti proti napadnutému uzneseniu. Krajský súd podľa názoru sťažovateľa k ponuke starostu obce na prevzatie záruky za ďalšie správanie sťažovateľa len všeobecným konštatovaním uviedol: „... ani doposiaľ na obvineného prirodzené výchovné prostredie obce, v ktorej žije, nemalo reálne taký vplyv a nezamedzilo tomu, aby bol už v minulosti stíhaný pre drogovú trestnú činnosť, preto sa mu z týchto dôvodov nejavila dostatočná ponúknutá záruka k nahradeniu väzby.“

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na to, že jeho profil, tak ako ho popisuje krajský súd, nezodpovedá žiadnym zabezpečeným dôkazom obsiahnutým v spisovom materiáli. Zo sťažnosti ďalej vyplýva: „I napriek stíhaniu pre závažnú trestnú činnosť, ďalšie skutočnosti, o ktoré opiera krajský súd svoje tvrdenie, že tieto charakterizujú sťažovateľa ako osobu s výraznými tendenciami pod vplyvom návykových, omamných a psychotropných látok dopúšťať sa trestnej činnosti a zároveň odôvodňujú obavu, že najmä pod vplyvom takýchto látok môže pokračovať v obdobnej trestnej činnosti, zo žiadnych skutočností nevyplývajú, sťažovateľ sa predtým nedopustil žiadneho protizákonného konania ani len priestupku pod vplyvom akýchkoľvek návykových látok, preto nie je možné stotožniť sa s názorom krajského súdu k obhájitelnosti uplatnenia zásady proporcionality väzby, ak jej účel je možné dosiahnuť aj iným prostriedkom.“

Sťažovateľ krajskému súdu vyčíta, že v odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd len všeobecne konštatuje to, že sťažovateľ sa v minulosti dopustil drogovej trestnej činnosti: „... pričom už nezdôrazňuje, že išlo o jeden skutok, ktorý spáchal sťažovateľ pred

viac ako 6 rokmi, za celé obdobie nemal žiaden problém so zákonom, s výnimkou jedného dopravného skutku – nerešpektovanie dopravného značenia“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom: [REDAKOVANÉ] občan SR, na osobnú slobodu zakotvené v čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, ako i právo na slobodu a bezpečnosť zakotvené v čl. 5 ods. 1, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Uznesením Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 3Tpo/34/2017-80 zo dňa 03.10.2017 a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 3Tpo/34/2017-80 zo dňa 03.10.2017 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančne zadosťučinenie v sume 3.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby v sume vo výške 374,81 Eur (prevzatie a príprava právneho zastúpenia - 147,33 Eur, písomné podanie - návrh - 147,33 Eur, + 2x režijný paušál 8,84 Eur +20 % DPH) v súlade s ust. § 11 ods.3 a nasl. Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnený návrh ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva: „*Nadriadený súd zastáva názor, že dôvody tzv. preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. v prípade obvineného nepominuli, ale naďalej trvajú tak, ako už boli ustálené predchádzajúcimi rozhodnutiami súdov. Krajský súd si je vedomý významu osobnej slobody jednotlivca ako jedného zo základov demokratickej spoločnosti, a preto zdôrazňuje, že väzba je výnimočným opatrením. Voči obvinenému sa však vedie trestné stíhanie pre dôvodné podozrenie, že sa dopustil vedením vozidla pod vplyvom alkoholu a inej omamnej látky závažnej trestnej činnosti s nenapraviteľným následkom a to usmrtenia 18-ročnej osoby a ťažkej ujmy*

na zdraví ďalšej osoby. V minulosti bol stíhaný pre drogovú trestnú činnosť. Tieto konkrétne skutočnosti, týkajúce sa najmä osoby obvineného a povahy stíhaného skutku aj podľa krajského súdu významne zvyšujú riziko, že by na slobode mohol pokračovať v páchaní obdobnej trestnej činnosti, ktorou by najmä pod vplyvom alkoholu, prípadne iných návykových látok ohrozoval život a zdravie iných osôb. Prvostupňový súd na tieto konkrétne skutočnosti pri svojom rozhodovaní správne prihliadal. Prípadné dokonanie stíhaného skutku obvineným neznamena, že neexistuje dôvodná obava z pokračovania v obdobnej trestnej činnosti, lebo väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. bol ustálený v tom, že obvinený bude pokračovať v obdobnej trestnej činnosti a nie v tom, že trestný čin, o ktorý sa pokúsil, dokoná alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Verejný záujem spoločnosti na ochrane zdravia a života iných osôb aj podľa názoru krajského súdu prevažuje nad záujmom ochrany osobnej slobody obvineného. K výhrade obvineného, že mal vozidlo viesť v čase stíhaného skutku pod vplyvom alkoholu a nie je závislý na omamných či psychotropných látkach, je potrebné uviesť, že táto skutočnosť, spolu s predchádzajúcim trestným stíhaním pre drogovú trestnú činnosť, ako aj možné ovplyvnenie THC, aj keď v minimálnej miere v čase stíhaného skutku, ho charakterizuje ako osobu, ktorá sa môže najmä pod vplyvom uvedených látok dopúšťať trestných činov ohrozujúcich zdravie a životy iných osôb.“

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu vlastným odôvodnením napadnutého uznesenia v spojení s odôvodnením predchádzajúcich rozhodnutí všeobecných súdov v predmetnej veci, ktoré si krajský súd osvojil, poukázal na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplýva dôvodná obava, že by sa sťažovateľ protiprávneho konania mohol reálne dopustiť aj v prípade jeho prepustenia na slobodu, ako aj na trvajúcu dôvodnosť jeho trestného stíhania. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu zvýraznil aj samotný charakter trestného stíhania vedeného proti sťažovateľovi pre zločin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona, osobu sťažovateľa a stav dokazovania, z ktorého nemožno vyvodiť oslabenie podozrenia zo spáchania uvedených skutkov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ďalej vyplýva: „*Stíhanej trestnej činnosti sa mal obvinený dopustiť pod vplyvom návykovej látky — 1,38 promile alkoholu v krvi. Z lekárskeho záznamu z 1.7.2017 vyplýva, že mal aj pozitívny THC*

test. Podľa odpisu z registra trestov bolo uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava 4 z 25.7.2011, sp.zn. 2Pv/191/11 podmienčne zastavené trestné stíhanie obvineného pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. Z evidenčnej karty vodiča vyplýva, že obvinený bol 13.2.2015 potrestaný pre dopravný priestupok - neuposlušnosť pokynu vyplývajúceho z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia.“

Pokiaľ ide o žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby prevzatím záruky za jeho ďalšie správanie dôveryhodnou sobou – starostom obce s prísľubom zamestnania, písomným sľubom obvineného a dohľadom probačného a mediačného úradníka, túto krajský súd v napadnutom uznesení zamietol, pretože nahradenie väzby nepovažoval za dostatočne primerané s ohľadom na povahu prípadu, ako aj na osobu sťažovateľa. Z napadnutého uznesenia v tejto súvislosti vyplýva: *„Opätovne treba zdôrazniť, že následkom stíhanej trestnej činnosti malo byť usmrtenie iba 18-ročného poškodeného a ťažká ujma na zdraví ďalšej osoby. Obvinený sa mal konania, z ktorého je dôvodne podozrivý dopustiť pod vplyvom alkoholu (1,38 promile) a omamnej látky.“*

Úvahy krajského súdu v spojení s úvahami okresného súdu, a to tak po skutkovej, ako aj právnej stránke hodnotí ústavný súd ako dostatočne odôvodnené a preskúmateľné. Ústavný súd napokon uvádza, že mu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, prípadne skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa a splnenie zákonných podmienok na jeho držanie vo väzbe. Uvedené nepatrí do kompetencie ústavného súdu, ale výlučne len všeobecným súdom. V rámci konania o sťažnostiach vo väzobných veciach ústavný súd skúma, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy obmedzenia osobnej slobody obvineného väzbou. Jedným z týchto princíпов je aj zákonnosť dôvodov na vzatie obvineného do väzby, jeho držanie v nej, ako aj jej prípadné predĺženie. V tomto smere ústavný súd považuje za preukázané, že napadnuté uznesenie spĺňa všetky zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa uvedeným nárokom sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2018